

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1928 kl. 3.30 e. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion angående avlösning av vissa till Göteborgs stad utgående skogsräntor.

Uti en inom andra kammaren av herr *Andersson* i Grimbo väckt, till kammarens femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 310, har motionären anhållit, *Motionen.*

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning, huruvida den från hemmansägare i Landvetter, Härryda och en del av Partille socknar i Göteborgs och Bohus län till Göteborgs stad utgående skogsräntor billigtvis är att anse såsom egentligen av grundskattenatur eller såsom av beskaffenhet att böra behandlas på liknande sätt, som tillämpats i fråga om grundskatterna, och på vilka villkor den bör avlösas, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

Beträffande motiveringen för den gjorda framställningen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Av tillgängliga riksdagshandlingar framgår att motioner i samma syfte väckts dels vid första lagtima riksdagen 1914, vilken framställning icke hunnit slutbehandlas då riksdagen upplöstes och sålunda ej föranledde till någon åtgärd, dels ock vid samma års andra riksdag av nuvarande motionären och herr *Cornelius Olsson*. Denna senare motion remitterades till kammarens andra tillfälliga utskott, vilket i sitt yttrande bland annat anförde, att det torde vara uppenbart, att skyldigheten för socknemännen inom Landvetters och Härryda socknar att till Göteborgs stad utgiva ifrågavarande årliga skogsavgifter — oberoende av skogslagstiftningen och den av motionärerna åberopade 2 § i kungl. förordningen om kronohemmans försäljning till skatte samt de förmåner och villkor, varunder skattehemman hädanefter skola innehavas, den 21 februari 1789 — vilar på privaträttslig grund. Mellan Göteborgs stad, å ena, samt Landvetters och Härryda socknemän, å andra sidan, existerar således i förevarande avseende ett sant privaträttsligt förhållande, som ej kan annorledes än genom ömsesidig överenskommelse dem emellan eller genom domstols laga kraft vunna dom rubbas.

Ärendets föregående behandling i riksdagen.

Vid sådant förhållande torde, enligt utskottets åsikt, icke någon utsikt före-

finnas, att få nu omhandlade skogsavgifter avlösta i den ordning motionärerna avsett, vilken åsikt även vinner stöd av kungl. kammarkollegii uttalande i ämnet.»

Det återopade kungl. kammarkollegii uttalandet, avgivet den 23 juli 1914, lydde:

»Av de hos kollegium förvarade handlingar rörande städernas donationsjordar synes icke kunna hämtas stöd för antagandet, att av städernas privilegier härflytande bördor av liknande slag, som enligt ifrågavarande riksdagsmotion påvåla hemmansägarna inom Landvetters och Härryda socknar i Göteborgs och Bohuslän, skulle förekomma även inom andra delar av riket. För erhållande av visshet härutinnan skulle emellertid bliva nödvändigt, bland annat, att höra vederbörande ortsmyndigheter, vilket icke medhunnits under den tid, som stått kollegium till buds för avgivande av det begärda yttrandet. En dylik åtgärd torde för övrigt befinnas mindre angelägen i detta fall, då det väl näppeligen lär finnas utsikt till att den av motionärerna väckta frågan skall kunna vinna sin lösning i den ordning som i motionen avses.»

Med anledning härav avstyrkte utskottet bifall till motionen. Kammaren biföll även utan debatt denna hemställan.

Utskottet.

Utskottet har på förfrågan hos drätselkammaren i Göteborg inhämtat, dels att vissa hemman i Landvetter icke erlägga någon avgäld när för dem finnas orden »fritt» eller »friköpt» antecknade i uppbördsboken, dels att 1926 års skogsränta uppgick till sammanlagt 1,422 kronor 58 öre, därav från 44 hemman i Landvetter 768 kronor 35 öre, från 38 hemman i Härryda 581 kronor 1 öre och från 13 hemman i Partille 73 kronor 22 öre, dels ock att Kungl. Maj:t genom dom den 19 oktober 1858 i mål mellan drätselkommissionen i Göteborg å ena samt hemmansägare i Partille socken å andra sidan angående skyldighet för de senare att utgöra skogsränta till Göteborgs stad, ålagt hemmansägarna att i förhållande till sin andel i häradsallmanningen till stadskassan betala den fordrade avgälden, 2 tunnor 6.5 kappar råg och lika mycket korn, förvandlade i penningar efter den markegång som näst före varje debitering blivit eller kunde bliva för länet bestämd, därvid dock boställen uttryckligen befriades från utgörande av skogsränta.

Nämnda Kungl. Maj:ts dom synes vederlägga motionärens uppfattning, att den till Göteborgs stad av konung Gustaf II Adolf år 1621 skänkta Sävedals allmanning icke tillhörde kronan. Mot samma uppfattning talar även att häradsborna år 1830 formligen köpte denna allmanning av Göteborgs stad. Den nu utgående »skogsräntan» synes heller icke vara någon avgäld i egentlig mening utan ränta å ej erlagd köpeskillning; vissa hemman äro »fria» eller »friköpta» och torde således hava erlagt på dem belöpande köpeskillingsandel.

Men även om motionärens uppfattning om äganderätten till berörda skog vore riktig måste dock enligt utskottets mening denna rätt prövas och fastställas av domstol. Utredningen härutinnan åligger då icke kronan utan kärandeparten, hemmansägarna i Landvetter, Härryda och Partille socknar.

Utskottet får därför hemställa,

att herr *Anderssons* i Grimbo ovanberörda motion icke måtte
av andra kammaren bifallas.

Stockholm den 14 februari 1928.

På utskottets vägnar:

ERIK LAURÉN.

Närvarande: Herrar *Laurén, Blomquist, Wästberg¹⁾, Olsson i Hov¹⁾, Norsell,
Smedh, Wirsell, Lundgren* och *Jonsson i Risinge*.

¹⁾ Ej närvarande vid utlåtandets justering.